

UMETNA INTELIGENCA:
življenje v času robotov in transhumanizma

V informacijski dobi si ne znamo več predstavljati življenja brez elektronske pošte, satelitske navigacije in brskanja po spletu. Čeprav se po eni strani zavedamo vseprisotnosti računalnikov in algoritmov, pa nas po drugi strani nenehno preseneča globina njihovih posegov v naša življenja. Iskanje po medmrežju nam denimo ponudi tiste podatke in rezultate, za katere brskalniki na podlagi naše spletne zgodovine preračunajo, da nas bodo bolj zanimali, s čemer vplivajo na naše oblikovanje prepričanj in preferenc. Z vznikom brezpilotnih letalnikov in pametnih avtomobilov, ki se lahko sami »odločajo«, se začne zastavljati vprašanje moralne odgovornosti za dejanja, ki jih izvršijo ti avtonomni sistemi. Tudi trg dela se zaradi čedalje zmogljivejših strojev spreminja, zato se nekateri analitiki upravičeno bojijo velikih valov brezposelnosti. Srečujemo se tudi z dilemami ustreznosti nadomestitve domačih živali in celo človeške družbe z roboti. Zdi se celo, da se moramo potem, ko smo končno izumili »igračo, ki se je nikoli ne naveličamo«, soočiti s problemom učinkovite omejitve njene uporabe: dejstvo je, da se je tako med mlado kot tudi med starejšo populacijo začela javljati odvisnost od pametnih telefonov. Tako nam že kratek premislek pokaže, da razvoj informacijske tehnologije ne prinaša zgolj rešitev in novih priložnosti, ampak tudi težke izzive oziroma celo neposredne nevarnosti. Filozofija kot tista disciplina, ki ima za svojo nalogo refleksije sodobnih pojavov v njihovih spoznavnih, moralnih in bivanjskih razsežnostih, tako ne more mimo razmisleka o umetni inteligenci in njenem vplivu na naša življenja. UNESCO-v dan filozofije 2020 v Sloveniji zato posvečamo temam, povezanim z umetno inteligenco v širšem pomenu te besedne zveze, ki med drugim zajemajo:

- razlike in podobnosti med človeškim mišljenjem in umetno inteligenco;
- spremenjen status človeka v dobi umetne inteligence;
- robotsko etiko;
- politične ureditve v digitaliziranih družbah;
- rudarjenje podatkov in vprašanje zasebnosti;
- prihodnost poklicev ob avtomatizaciji dela;
- pedagogiko v informacijski dobi;
- odvisnost od pametnih telefonov;

ter ostale izzive, na katere naletimo, kadar začnemo razmišljati o posledicah strojnega mišljenja za sodobno omreženo družbo.